

Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000, szkody powstałe w związku z przestępczością przyrodniczą

Monika Kozieł

główny specjalista ds. obszarów Natura 2000

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie

Informacje o obszarach Natura 2000

Sieć Natura 2000 ma na celu:

- Ochronę zagrożonych składników różnorodności biologicznej na kontynencie europejskim;
- Podejmowanie działań pozwalających na **zachowanie siedlisk przyrodniczych i gatunków w stanie sprzyjającym ich ochronie lub odtworzenie takiego stanu;**
- Tworzenie spójnego funkcjonalnie systemu obszarów ochrony przyrody na całym terytorium Unii Europejskiej

Podstawy prawne

KRAJOWE:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm) (dalej UOP);

Art. 25. 1. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO);
- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO);
- 3) obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW).

Art. 27. 3. Minister właściwy do spraw środowiska, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, przekazuje Komisji Europejskiej:

- 1) listę proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty

Podstawy prawne

Art. 33. 1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Informacje o obszarach Natura 2000

Dyrektywa 2009/147/WE
z dnia 30 listopada 2009 roku
w sprawie ochrony dzikiego
ptactwa
- tzw. **Dyrektywa Ptasia**

Dyrektywa 92/43/EWG
z dnia 21 maja 1992 roku
w sprawie ochrony siedlisk
przyrodniczych oraz dzikiej fauny i
flory
- tzw. **Dyrektywa Siedliskowa**

Obszary specjalnej
ochrony ptaków (OSO)

**Obszary ptasie
PLB**

PLC

OZW/specjalne obszary
ochrony siedlisk (SOO)

**Obszary siedliskowe
PLH**

Informacje o obszarach Natura 2000

- Informacje o obszarze:
 - SDF
 - mapa
- Dane przyrodnicze znajdujące się w RDOŚ i GDOŚ
- Plany zadań ochronnych i plany ochrony oraz dokumentacja zgromadzona dla ich opracowania
- www.natura2000.gdos.gov.pl,
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- www.geoportal.gov.pl

FORMULARZ DANYCH 1

NATURA 2000
STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH
DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)
I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP K 1.2. KOD OBSZARU PLH120000 1.3. DATA OPRACOWANIA 2006-10 1.4. DATA AKTUALIZACJI 2009-03

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000
PLB190002
PLH120047
PLH120020
PLH120094

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:
Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków; Marek Jelonek (ryby)

1.7. NAZWA OBSZARU:
Biała Tamowska

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW 2009-10	DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW 2011-01
DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO	DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

wydrukowano przy użyciu programu Ostoja wersja 3.0 2011-10-25

Znaczące oddziaływanie na obszary Natura 2000

- działania powodujące długotrwały spadek liczebności populacji;
- działania powodujące zmniejszenie zasięgu występowania gatunku;
- działania powodujące zmniejszenie powierzchni siedliska przyrodniczego bądź obszaru;
- działania zmieniające strukturę zbiorowiska (skład gatunku);
- działania powodujące bezpośrednie lub pośrednie zmiany fizycznej jakości środowiska (w tym warunków hydrologicznych) lub siedliska przyrodniczego wewnątrz obszaru;
- działania powodujące zmiany w spójności jednego lub kilku obszarów Natura 2000 (np. tworzenie bariery ekologicznej pomiędzy obszarami, siedliskami lub zmniejszające zdolność obszaru do pełnienia funkcji „źródła” migrujących i emigrujących gatunków)

Nadrzędny Interes Publiczny

- ochrona fundamentalnych wartości związanych z życiem obywateli: zdrowie ludzkie, bezpieczeństwo publiczne, korzystne skutki o podstawowym znaczeniu dla środowiska;
- spełnienie celów interesu społecznego i gospodarczego, np. wypełnienie obowiązków związanych z usługami publicznymi: transport, energia, komunikacja, usługi komunalne;
- określone przez władzę krajową uzasadnione cele polityki społeczno – gospodarczej: zdrowie, edukacja, usługi komunalne;
- oparty na dowodach;
- ma względy przeważające w stosunku do obszaru chronionego;
- ma charakter długofalowy;
- **inwestycje celu publicznego nie są automatycznie inwestycjami wynikającymi z wymogów NIP**

Działania minimalizujące

Ograniczają lub wykluczają negatywny wpływ przedsięwzięcia, np:

- wygrodenia drogi;
- wybór najmniej szkodliwego sprzętu/materiałów/technik budowlanych;
- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem zimowania, przelotu itp.;
- przejścia i przepusty dla zwierząt, przepławki dla ryb;
- ekrany akustyczne (inwestycje liniowe)/nasadzenia drzew.

Kompensacja przyrodnicza

to zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywacje gleby, zalesienie, zadrzewienie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych (art. 3 ust. 1 pkt. 8 POŚ), np:

- ograniczenia (innych) zagrożeń dla gatunku (np. usuwanie gatunków inwazyjnych;
- poprawa bazy pokarmowej dla gatunku;
- przywracanie ciągłości ekologicznej siedliska gatunku, likwidowanie barier ekologicznych dla gatunku na dawnych obiektach.

Minimalizacja a kompensacja

Działania minimalizujące:

- zależne od oddziaływań wynikających z projektu,
- stanowią integralną część przedsięwzięcia,
- wpływają na sposób realizacji

Działania kompensujące:

- niezależne od projektu,
- mają swój sens nawet jeśli dane przedsięwzięcie nie byłoby realizowane,
- wykonana przed terminem realizacji działań negatywnych dopuszczonych w projekcie – **poprzedza zaistnienie strat**

Różnica wynika z celu działania i jego związku z głównym przedsięwzięciem

Zasady kompensacji „naturowej”

- zachowanie proporcji w stosunku do siedlisk i gatunków podlegających negatywnym oddziaływaniom zaleca się powyżej 1:1;
- ten sam region biogeograficzny w obrębie państwa,
- jak najbliższa odległość od miejsca szkody,
- zapewnienie funkcji obszaru kompensacji porównywalnych do funkcji spełnianych pierwotnie,
- dostosowanie do konkretnego negatywnego oddziaływania na dane gatunki i siedliska (odpowiednia do straty wywoływanej inwestycją),
- określony harmonogram realizacji: terminy, monitoring,
- zabezpieczenie prawne i finansowe działań,
- musi być skuteczna i wykonalna,
- koszty działań kompensacyjnych ponosi Inwestor (mogą być sfinansowane ze środków UE jako koszt kwalifikowany)

Instrumenty ochrony obszarów Natura 2000:

- Plany zadań ochronnych i plany ochrony;
- Procedury planistyczne;
- Procedury oceny oddziaływania na środowisko;
- Procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000

Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000

System ocen oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 przeprowadza się na podstawie zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 2081 ze zm.) – dalej uoos

Ocena „naturowa” może być przeprowadzona w ramach:

- Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (plany, programy);
- Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (tzw. I i II **grupa** przedsięwzięć);
- Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 (tzw. III **grupa**).

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000

Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 może być wymagana przed realizacją trzech rodzajów przedsięwzięć:

- przedsięwzięcia zawsze mogące oddziaływać na środowisko wymagające obligatoryjnie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonanie raportu - **grupa I**
- przedsięwzięcia mogące potencjalnie oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonanie raportu może być stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy OOS - **grupa II**;
- przedsięwzięcia, które nie mieszczą się w katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ale ich realizacja może negatywnie wpłynąć na cele lub przedmioty ochrony danego obszaru Natura 2000 – **grupa III**.

Katalog przedsięwzięć z tzw. I i II grupy określony został w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019, poz. 1839).

Dla przedsięwzięć z I i II grupy niezbędne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (zwana dalej DUŚ), którą wydaje się zawsze (!), nawet gdy nie została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko (możliwe w przypadku II grupy).

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (DUŚ) to rozstrzygnięcie organu administracji publicznej określające środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia; jej uzyskanie jest wymagane przed realizacją przedsięwzięć z I i II grupy i następuje przed wystąpieniem o uzyskanie decyzji "zezwalającej na realizację przedsięwzięcia", np. ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego, pozwolenie na budowę itp.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, obejmujące w szczególności:

- weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu (art. 3 ust. 1 pkt. 8 uooś)

Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadza się w ramach:

- postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę i decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, jeżeli stwierdzono taką konieczność – tzw. ponowna ocena.

(art. 61 ust. 1 uooś)

Ocena oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000

Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji, o której mowa w art. 96 ust. 1 uooś odmawia wydania zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34

Podstawy prawne

Art. 34. 1. uop Jeżeli **przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego**, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec **braku rozwiązań alternatywnych**, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogąco znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt. 1, **zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej** niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Podstawy prawne

Art. 34. 2. uop W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej

Podstawy prawne

Art. 35a. uop

W przypadku działań przewidzianych do realizacji w ramach planowanych przedsięwzięć zezwolenie, o którym mowa w art. 34 ust. 1, zastępuje się **decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach** lub **uzgodnieniem z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska**, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Do decyzji stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 i 35.

Podstawy prawne

Art. 37 uop

1. Jeżeli działania mogące znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub OZW, zostały podjęte bez uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 34, lub uzgodnienia lub decyzji, o których mowa w art. 35a, regionalny dyrektor ochrony środowiska, (...), wydaje decyzję, w której nakazuje, w zależności od potrzeb, ich natychmiastowe wstrzymanie lub podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.
2. Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte sprzecznie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska, (...), wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, chyba że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykazała brak znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym na cele działań ochronnych określone w planie zadań ochronnych lub planie ochrony, albo mimo znaczącego negatywnego oddziaływania spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 34.

3. Jeżeli w stosunku do działań, o których mowa w ust. 1 i 2, jest prowadzone postępowanie, o którym mowa w art. 48, art. 49b albo art. 50 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - **Prawo budowlane** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 i 1276), regionalny dyrektor ochrony środowiska, (...), zawiesza postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, do czasu zakończenia przez właściwy organ postępowania prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.

4. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 i 2, do których mają jednocześnie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. **o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie** (Dz. U. z 2018 r. poz. 954), nie prowadzi się postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1.

Art. 37a. - zapis od 2014.09.05

1. Jeżeli w decyzji, o której mowa w art. 37 ust. 1, nakazuje się podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych, w decyzji tej określa się: 1) stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko;
2) zakres i sposób przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych, w tym czynności zmierzających do ograniczenia oddziaływania na obszar Natura 2000 lub obszar znajdujący się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1;
3) termin rozpoczęcia i zakończenia działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.
2. Przez działania zapobiegawcze i działania naprawcze rozumie się odpowiednio działania zapobiegawcze i działania naprawcze, o których mowa w [ustawie](#) z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Skąd w prawie polskim ustawa **o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie** ?

Wdrożenie dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

Przepisy ustawy stosuje się do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku:

- 1) spowodowanych przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku;
- 2) spowodowanych również przez inną działalność niż ta, o której mowa w pkt 1, podmiotu korzystającego ze środowiska, jeżeli dotyczą **gatunków chronionych lub chronionych siedlisk przyrodniczych** oraz wystąpiły z winy podmiotu korzystającego ze środowiska;
- 3) wywołanych emisją rozproszoną, pochodzącą z wielu źródeł, gdy jest możliwe ustalenie związku przyczynowego między bezpośrednim zagrożeniem szkodą w środowisku lub szkodą w środowisku a działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska.

Przez szkodę w środowisku rozumie się:

- **negatywną**,
 - **mierzalną** zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych,
 - ocenioną w stosunku do **stanu początkowego**,
 - która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez **działalność** prowadzoną przez **podmiot** korzystający ze środowiska:
- * w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych,
 - * w wodach,
 - * w powierzchni ziemi.

„(...) do zastosowania przepisów ustawy szkodowej nie wystarczy spełnienie jednej z przesłanek zawartej w definicji szkody w środowisku, ale wymagane jest **łączne spełnienie kilku warunków**, o których mowa w ustawie. Dopiero po sprawdzeniu czy w sprawie zachodzą wszystkie przesłanki zawarte w definicji szkody w środowisku można rozważać czy spełnione są kolejne warunki tj. **kryteria oceny wystąpienia szkody w środowisku**, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku.”

Wyrok WSA w Warszawie, sygn. IV SA/Wa 1772/13)

Przez szkodę w środowisku w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, rozumie się taką negatywną, mierzalną zmianę, która ma znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że...

... szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych **nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu**, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z:

- Zezwoleniem na zbiór roślin lub grzybów oraz pozyskiwanie zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- Zatwierdzonym planem urządzenia lasu, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko,
- Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach,
- Postanowieniem w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia i postanowieniem w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Przez właściwy stan ochrony gatunku (art. 5 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody), rozumie się sumę oddziaływań na gatunek, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji **na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej** lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało.

W przypadku wystąpienia szkody w środowisku podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany:

1. podjąć działania w celu ograniczenia szkody w środowisku, zapobieżenia kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla zdrowia ludzi lub dalszemu osłabieniu funkcji elementów przyrodniczych, w tym natychmiastowego opanowania, powstrzymania, usunięcia lub ograniczenia w inny sposób zanieczyszczenia lub innych szkodliwych czynników;
2. podjąć działania naprawcze.

Zgłoszenie zagrożenia szkodą lub wystąpienia szkody w środowisku.

Zgłoszenie złożone przez sprawcę szkody zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu korzystającego ze środowiska oraz jego adres zamieszkania albo adres siedziby;
- 2) określenie przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) - w przypadku wykonywania tej działalności;
- 3) określenie rodzaju, opis, wskazanie miejsca i datę wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku;
- 4) opis działań zapobiegawczych i naprawczych podjętych do chwili zgłoszenia.

Organ ochrony środowiska jest obowiązany przyjąć od każdego zgłoszenie o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku.

Zgłoszenie takie zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkodę w środowisku, jego adres zamieszkania albo adres siedziby;
- 2) wskazanie miejsca bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku, w miarę możliwości poprzez podanie adresu lub numeru działki ewidencyjnej, na której stwierdzono ich wystąpienie;
- 3) informacje na temat czasu wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku, w miarę możliwości poprzez wskazanie daty ich wystąpienia;
- 4) opis stwierdzonej sytuacji wskazującej na występowanie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku, w tym w miarę możliwości, określenie ich rodzaju

Zgłoszenie powinno, w miarę możliwości, zawierać **dokumentację potwierdzającą** wystąpienie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku i wskazanie **odpowiedzialnego podmiotu korzystającego ze środowiska**, a w przypadku zgłoszenia dotyczącego szkody w powierzchni ziemi - nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez stosowne laboratorium.

Podmiot korzystający ze środowiska uzgadnia warunki przeprowadzenia działań naprawczych z organem ochrony środowiska.

Decyzja dla szkody w środowisku
w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych lub w
wodach, określa:

- a) stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko,
- b) zakres i sposób przeprowadzenia działań naprawczych,
- c) termin rozpoczęcia i zakończenia działań naprawczych,
- d) sposób potwierdzenia osiągnięcia założonego efektu ekologicznego.

Art. 181. Kodeksu karnego

§ 1. Kto powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto, wbrew przepisom obowiązującym na terenie objętym ochroną, niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta powodując istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 5. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 2 lub 3 działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 187. Kodeksu karnego

§ 1. Kto niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu, powodując istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Co można uznać, za istotną szkodę” lub „zniszczenie w znacznych rozmiarach”?

Szacunek kwotowy? Wg. jakich przepisów/regulacji?

Szacunek powierzchniowy?

Koncepcja J. Kaczmarek i M. Kierszka. Ich zdaniem:

*„zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach” obejmuje także przypadki, w których będziemy musieli przeanalizować **„rozmiar” pod kątem znaczenia roślin czy zwierząt**, czyli zbadać kwestię podlegania ochronie gatunkowej i częstotliwości ich występowania. Trudna bowiem do przyjęcia byłaby sytuacja, w której z art. 182 k.k. zakwalifikowano by czyn sprawcy, który zagroził zniszczeniem w jeziorze populacji pospolicie występujących ryb, którą stosunkowo łatwo można byłoby odtworzyć, natomiast nie odpowiadałaby z tego artykułu osoba, która zagroziła takim samym czynem kilku żółwiom błotnym, które występują w Polsce już w bardzo niewielkiej ilości.*

Charakter przestępstw przeciwko środowisku sprawia, że **precyzowanie w przepisach parametrów liczbowych** dla określenia szkody znacznej lub istotnej (w art. 181 § 2 lub 3 K.k.) **nie jest możliwe**.

Ustanowienie jakiegokolwiek sztywnej granicy "znacznej szkody" spowodowałoby, że nie stanowiłyby przestępstw zachowania o dużym stopniu społecznej szkodliwości, tylko z tego powodu, że rozmiar szkody w świecie roślinnym lub zwierzęcym minimalnie nie sięga wyznaczonej granicy. Z kolei wyznaczenie zbyt niskich kryteriów dla wytyczenia znacznej szkody skutkowałoby koniecznością uznania za przestępstwa zachowania niekiedy nawet o znikomym stopniu społecznej szkodliwości z punktu widzenia zagrożenia dobra chronionego, jakim w tym wypadku jest środowisko naturalne.

*Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości - z
upoważnienia ministra - na interpelację nr 390
Warszawa, dnia 19 stycznia 2006 r.*

ROBERT ZAWŁOCKI

Karnoprawna ochrona środowiska naturalnego (2014)

(...) Znamiona strony przedmiotowej typu czynu zabronionego z art. 187 k.k. określone są następująco:

- 1) czynności sprawcze – niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu,
- 2) skutek czynności sprawczej – spowodowanie (powoduje) istotną szkodę.

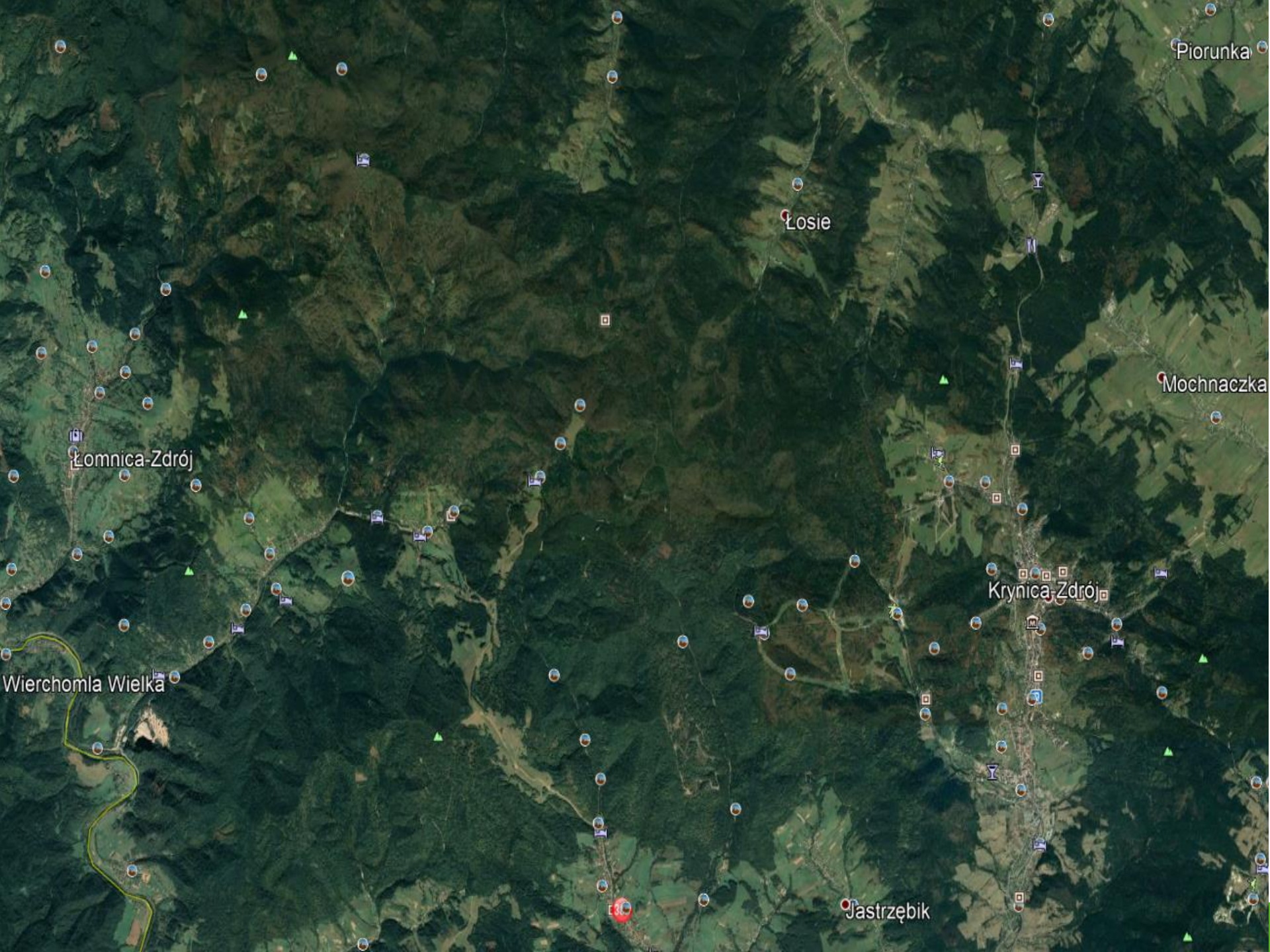
Odnosząc się do przywołanego ustawowej typizacji karalnego zachowania, należy w pierwszej kolejności odnotować, że ustawodawca prezentuje tutaj **kolejną koncepcję karnoprawnej ochrony przyrody przed jej zniszczeniem**. W art. 181 odwoływał się do konstrukcji „**powodowania zniszczenia w znacznych rozmiarach**”, w art. 182 – „**zanieczyszczenia mogącego spowodować zniszczenie w znacznych rozmiarach**”, w art. 185 – „**wywołania następstwa zniszczenia w znacznych rozmiarach**”. Tymczasem w analizowanym art. 187 wskazuje się na „**niszczenie powodujące istotną szkodę**”.

Jest to więc już czwarty odrębny sposób kryminalizacji zniszczenia, **przy czym żaden z nich nie nawiązuje do konstrukcji tradycyjnie stosowanych w polskich kodeksach karnych**, by przywołać chociażby klasyczne przestępstw zniszczenia (mienia) z art. 288 k.k.

(...) Po piąte, ustawodawca nie dookreślił charakteru szkody, wskazując jedynie na jej wagę (istotność). **W rezultacie nie wiadomo, o jaką (w czym) szkodę chodzi.**

Można domniemywać, że intencją ustawodawcy jest szkoda w prawnie chronionym terenie lub obiekcie o charakterze przyrodniczym. Jednakże domniemanie to z pewnością nadużywa wymogów precyzyjnego określania ustawowych znamion typu czynu zabronionego pod groźbą kary kryminalnej.

Wszystkie przywołane powyżej wady regulacji z art. 187 k.k. pozwalają również w tym przypadku konkludować, że przepis ten powinien być co najmniej istotnie skorygowany.

Dziękuję za uwagę

